

BIULETYN NR 2/2012

ORZECZNICTWO
SĄDU APELACYJNEGO
W KATOWICACH
i SĄDÓW OKRĘGOWYCH

REDAGUJE ZESPÓŁ w składzie:

SSA Ewa Jastrzębska

SSA Wojciech Bzibziak

SSA Mirosław Ziaja

Skład i opracowanie graficzne: Wanda Łaptaś

Aleksandra Stecko

SPIS TREŚCI

Rozdział I	str.1-7
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO MATERIALNEGO	
Rozdział II	str. 7-23
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO	
Rozdział III	str. 23-24
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO WYKONAWCZEGO	
Rozdział IV	
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO – KODEKS CYWILNY	str.24-30
Rozdział V	
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO – KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNY	str.30
Rozdział VI	
USTAWA Z DNIA 16.04.1993r. O ZWALCZANIU NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI (DZ.U.z 2003r. NR 153,POZ.1503 ZE ZM.)	str. 31
Rozdział VII	
USTAWA Z DNIA 24 CZERWCA 1994r. O WŁASNOŚCI LOKALI (DZ.U. z 2000r.,NR 80, POZ.903 ZE ZM.)	str. 32
Rozdział VIII	
ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	str. 33-41

ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO MATERIALNEGO

1.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 9 lutego 2012 roku

sygn. akt II AKa 496/12

Art. 13 § 1 kk , art. 18 § 2 kk

W sytuacji, w której podżegany, przyjmując od podżegacza zlecenie popełnienia konkretnego typu czynu zabronionego odstąpi od wykonania tego przestępstwa, nie informując o tym fakcie osoby, która go do niego nakłaniała i pozorując jednie czynności, które w świadomości tego uwiarygodniały realizację powierzonego zadania, nie przynosząc w efekcie skutku pożądanego z punktu widzenia podżegacza, to wobec braku ukształtowania w psychice podżeganego rzeczywistego zamiaru realizacji tego przestępstwa, brak jest podstaw do przyjęcia, by podżeganie uznać za dokonane, co skutkować może w efekcie tylko uznaniem, zachowania podżegacza, jako zakończonego w fazie usiłowania nawet wówczas, gdy fakt odstąpienia od wykonania czynu zabronionego przez potencjalnego bezpośredniego sprawcę nie był mu znany.

*Przewodniczący: SSA Waldemar Szmidt
Sędziowie: SSA Mirosław Ziaja(spr.)
SSO del. Ewa Wrońska*

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 16 września 2011 roku

II AKa 294 /11

Art.69 § 3 kk

Skazanie sprawcy określonego w art. 64 § 2 (także określonego w art.65) stanowi bezwzględną przeszkodę do orzeczenia warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności w oparciu o art.60 § 3-5.

*Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Małgorzata Niemenowska
(spr.)
SSA Mariusz Żak*

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 stycznia 2012 roku

II AKa 518/11

Art. 74 § 1 kk i art. 72§ 2 kk

Art. 74 § 1 k.k. ma zastosowanie także w postępowaniu jurysdykcyjnym, a nie wyłącznie wykonawczym - pomimo użycia w nim wyrażenia „skazany”. Obliguje on sąd orzekający w sprawie do uprzedniego wysłuchania oskarżonego przed zastosowaniem środka probacyjnego określonego w art.72 § 2 k.k. Ustawodawca nie precyzuje jednak na czym to „wysłuchanie” oskarżonego miałyby polegać. Przyjąć należy, że wystarczające w tej mierze będzie odebranie od oskarżonego danych dotyczących miejsca aktualnego zatrudnienia, możliwości finansowych, zarobkowych, aktualnych dochodów, posiadanego majątku, a także sytuacji rodzinnej i ewentualnie osób pozostających na utrzymaniu oskarżonego w celu ustalenia, czy zobowiązanie takie będzie możliwe do wykonania przez oskarżonego i w jakim terminie. Procedowanie polegające na wysłuchaniu oskarżonego po uprzedzeniu go, że sąd może taki środek zastosować jeszcze przed wydaniem wyroku, byłoby swoistym przesądzeniem o winie, a więc nie byłoby odpowiednie.

Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Mariusz Żak
SSO del. Iwona Hyla (spr.)

4.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 12 kwietnia 2012 roku

II AKa 114/12

Art. 86 § 3 kk

Łącząc orzeczone różnymi wyrokami jednostkowe kary ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania określonej godzinowo nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, w stosunku miesięcznym, sąd w wyroku łącznym zobowiązany jest orzec karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, z ograniczeniem wynikającym z art.86 § 1 k.k., przy czym określając na nowo wymiar pracy w stosunku miesięcznym (art. 86 § 3 k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k.), winien tak go ukształtować, by nie przekroczyć sumy godzin jaką skazany musiałby odpracować w wyniku odrębnego wykonania kary ograniczenia wolności orzeczonej z tym obowiązkiem w poszczególnych wyrokach.

Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja
Sędziowie: SSA Bożena Summer-Brason
SSO del. Zbigniew Radwan (spr.)

5.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 kwietnia 2012 roku

II AKa 131/12

Art. 107 kk, Art. 108 kk

Wobec zatarcia skazania z mocy prawa o jakim mowa w art. 107 kk, dla bytu tego nie mają znaczenia postanowienia sądu odmawiającego stwierdzenia takiego faktu i nie wiążą one sądów w późniejszym procesie orzecznym. Ponadto przestępstwa popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem biegu niezbędnego do zatarcia skazania, które same uległy zatarciu stosownie do uregulowania wynikającego z przepisu art. 76§1 i 2 kk, a więc które uznać należy za niebyłe, nie mogą stanowić przeszkody do odrębnego zatarcia innego, uprzedniego skazania wobec treści art. 108 kk, o ile spełnione zostały warunki objęte dyspozycją normy zawartej w przepisie art. 107 kk, a inne prawomocne wyroki, które zapadły po zatarciu skazania *ex lege*, nie wyznaczają potrzeby zastosowania zasady równoczesności zatarcia wszystkich skazań.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura
Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja (spr.)
SSO del. Piotr Pośpiech*

6.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 23 lutego 2012 roku

II AKa 11/12

Art. 167 kpk, art. 193 § 1 kpk, Art. 148 § 4 kk

Nie ma racji obrońca w zakresie, w jakim twierdzi, że opinie psychiatrów i psychologa winny służyć także ocenie okoliczności usprawiedliwiających silne wzburzenie.

O ile silne wzburzenie związane jest ze sferą psychiki ludzkiej, o tyle okoliczności, które je usprawiedliwiają winny być oceniane pod względem moralnym i społecznym. Jest to zatem sfera ocen, gdzie jedynym uprawnionym podmiotem do ich dokonywania jest sąd orzekający w sprawie. Usprawiedliwienia nie można zatem szukać w przymiotach psychicznych i emocjonalnych oskarżonego.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Beata Basiura (spr.)
SSO del. Dorota Ociepa-Biel*

7.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 26 stycznia 2012 roku

II AKa 532/11

Art. 158 § 3 kk

Ustalenia co do powinności i możności przewidywania przez sprawcę pobicia skutku o jakim mowa w art. 158 § 3 k.k. można poczynić w oparciu o konkretne okoliczności zajścia świadczące o tym, że pobicie miało charakter tak dalece niebezpieczny, iż mogło w jego wyniku dojść do śmierci człowieka. Do takich okoliczności należą np. szczególna i widoczna w działaniu sprawców brutalność i bezwzględność, długi okres działania, czy też zadawanie uderzeń w newralgiczne dla ludzkiego życia narządy ciała.

Wyrażone przez biegłego stanowisko, iż doznane obrażenia nie musiały skutkować zgonem pokrzywdzonego w razie udzielenia mu szybkiej pomocy w żadnej mierze nie stoją na przeszkodzie przypisania oskarżonemu zrealizowania znamion przestępstwa z art. 158 § 3 k.k. Myli bowiem skarżący ustaloną przez biegłego ex post możliwość uratowania pokrzywdzonego życia w razie szybkiej udzielenia mu pomocy, z ocenianą na chwilę czynu (ex ante) powinnością przewidywania przez oskarżonego skutku w postaci śmierci pokrzywdzonego.

*Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Mariusz Żak (spr.)
SSO del. Iwona Hyla*

8.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 kwietnia 2012 roku**

II AKa 72/12

art. 258 § 1 kk

Skoro występki z art. 258 § 1 kk można popełnić tylko umyślnie, to istnienia grupy przestępczej nie można się domyślać, należy wykazać, że dana osoba miała świadomość istnienia grupy przestępczej i zamiar działania w jej ramach.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura (spr.)
Sędziowie: SSA Mirosław Ziaja
SSO del. Piotr Pośpiech*

9.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 19 stycznia 2012 roku**

II AKa 535/11

Art. 284 § 1 kk

Nie stanowi przestępstwa przywłaszczenia cudzego mienia działanie jednego ze współników spółki jawnej, polegające na wykorzystaniu przychodów z rzeczy wspólnej do finansowania wydatków związanych z utrzymaniem substancji majątkowej spółki, czy szerzej nawet mówiąc - wydatków związanych z funkcjonowaniem spółki.

Działanie takie pozbawione jest nader istotnego - dla odpowiedzialności karnej za przestępstwo przywłaszczenia - elementu, a mianowicie powiększenia przez sprawcę swego majątku kosztem majątku innego współlnika. Zdaniem sądu apelacyjnego, oskarżycielka posiłkowa powinna rozstrzygać spór z oskarżonym na drodze postępowania cywilnego, gdyż w ustalonym stanie faktycznym brak jest podstaw do ingerencji prawa karnego.

*Przewodniczący: SSA Witold Mazur
Sędziowie: SSA Marek Charuza
SSO del. Piotr Pospiech (spr.)*

10.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 stycznia 2012 roku**

II AKa 518/11

Art. 284 § 2 kk

Posiadanie pełnomocnictwa do rachunku „bez ograniczeń” nie uprawniało oskarżonego do dysponowania środkami pieniężnymi tam ulokowanymi wbrew woli i wiedzy pokrzywdzonej, ani do rozporządzania tym mieniem. Z istoty pełnomocnictwa wynika przecież, że jest to zawsze działanie w imieniu i na rzecz mocodawcy, działanie akceptowane przez mocodawcę.

W sytuacji, gdy oskarżony legalnie dysponując rzeczą, a ściślej ujmując możliwością dokonywania operacji na koncie, przelał środki pieniężne wbrew wiedzy i woli mocodawcy na własne konto, jednocześnie pozbawiając pokrzywdzoną władztwa nad nimi i włączając je do swego majątku, dopuścił się przywłaszczenia powierzonych mu rzeczy.

*Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Mariusz Żak
SSO del. Iwona Hyla (spr.)*

11.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 stycznia 2012 roku**

II AKa 474/11

Art. 296 § 1 kk

Akt notarialny ustanawiający umową współników spółkę kapitałową jaką jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i kreujący tym samym zarząd tej spółki, w tym jego prezesa sprawia, iż ustawowo osoby te zobowiązane są do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą tej osoby prawnej mogącą rodzić ewentualną odpowiedzialność karną o jakiej mowa w art. 296 kk na szkodę spółki, a żadną miarą nie generują takiego zobowiązania wobec udziałowców spółki. Skoro zarząd spółki w tym głównie jej prezes nie są depozytariuszami takich obowiązków względem udziałowców spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, to dla ewentualnego przypisania im odpowiedzialności wynikającej z

nadużycia zaufania z art. 296 §1 kk wobec tych osób fizycznych niezbędne byłoby wykazanie, że określone czynności menedżerskie osoby takie nałożyły na siebie wobec kóregokolwiek z udziałowców inną umową odmiennie i dodatkowo ustalającą ich zakres uprawnień oraz obowiązków wobec swych zleceniodawców.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Robert Kirejwe
SSA Mirosław Ziaja (spr.)*

12.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 marca 2012 roku**

II AKz 161/12

Art. 7 § 1 kw

Samo odwołanie się sprawcy do nieświadomości karalności danego zachowania nie stwarza powodów do przyjęcia błędu, o jakim mowa w art. 7 § 1 k.w., gdyż musi to wynikać z ustalonych okoliczności, a więc być wykazane, a nie oparte na gołosłownym twierdzeniu obwinionego, nie mającym odzwierciedlenia w dowodach i poczynionych na ich podstawie ustaleniach. Jak wskazuje się przy tym w orzecznictwie, nie można powoływać się na niezawinioną nieświadomość karalności, jeżeli z ustalonych faktów wynika, że sprawca nie tylko nie starał się zapoznać z obowiązującym uregulowaniem, ale wręcz z takiej możliwości wyraźnie zrezygnował.

Instrumentem zabezpieczającym cudzoziemca przed ewentualną odpowiedzialnością za naruszenie przepisów jest regulacja zawarta w art. 113 k.p.a. Zgodnie bowiem z § 2 tego przepisu, cudzoziemiec jako adresat zezwolenia może żądać wyjaśnienia, czy właściwie zinterpretował sposób i zasady wykonywania pracy, na jaką mu zezwolono. Wyjaśnienia w tej sprawie dokonuje wojewoda.

Przewodniczący: SSA Beata Basiura

ORZECZNICTWO Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO

1.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 grudnia 2011 roku**

II AKa 382/11

Art. 5 § 1 kpk

Sąd przystępując do rozpoznania każdej sprawy winien zakładać, że oskarżony musi zostać uniewinniony, jeżeli przedstawione w przewodzie sądowym dowody nie pozwolą

sądowi powziąć przekonania, iż wina została udowodniona w sposób wyłączający wszelkie wątpliwości.

*Przewodniczący: SSA Waldemar Szmidt (spr.)
Sędziowie: SSA Marek Charuza
SSO del. Piotr Pośpiech*

2.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 lutego 2012 roku**

II AKz 120/12

Art. 6 kpk

Skoro przewodniczący składu orzekającego określił czas i miejsce dalszych czynności procesowych, zobowiązał osoby obecne, w tym obecnego oskarżonego do stawienia się w nowym terminie bez wezwania, to nie dopuścił się obrazy prawa do obrony oskarżonego podejmując dalsze decyzje w sprawie pod nieobecność oskarżonego na rozprawie w terminie mu znanym. Sąd bowiem nie ma obowiązku wykazywania większej troski o prawa oskarżonego, niż on sam to czyni.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura
Sędziowie: SSA Elżbieta Mieszczkańska(spr.)
SSA Małgorzata Niementowska*

3.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 1 lutego 2012 roku**

II AKz 50/12

Art. 33 § 1 kpk

Z przepisu art. 33 § 1 k.p.k. wynika, iż przedmiotem badania przy ustalaniu właściwości miejscowej sądu *meriti* są czyny, co do których wniesiono akt oskarżenia – „oskarżono”, a nie wszystkie czyny, które stanowiły przedmiot prowadzonego postępowania przygotowawczego pod tą samą sygnaturą. Koniecznym do ustalenia jest więc okręg, w którym wszczęto pierwotnie postępowanie w sprawie jednego z czynów zarzucanych oskarżonym w akcie oskarżenia.

*Przewodniczący: SSA Michał Marzec
Sędziowie: SSA Rober Kirejew
SSA Mirosław Ziaja (spr.)*

4.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 kwietnia 2012 roku**

II AKz 206/12

**Art. 35 § 1 kpk ,
Art. 34§ 1-3 kpk**

Wprawdzie zaskarżeniu podlega jedynie postanowienie o stwierdzeniu niewłaściwości rzeczowej, to jednak nie może budzić najmniejszej wątpliwości to, że łączy się ono nierozdzielnie z orzeczeniem opartym o przepis art. 34 § 3 k.p.k., co uzasadnia konieczność łącznego rozpoznania przez sąd odwoławczy zasadności tych dwóch zagadnień prawnych. W realiach niniejszej sprawy karnej, chodziło przecież w istocie rzeczy o wyłączenie spod jurysdykcji Sądu Okręgowego części zarzutów i związanych z nimi oskarżonych.

Mimo, że postanowienie o wyłączeniu do odrębnego rozpoznania sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny nie podlega zaskarżeniu, to jednak jest dopuszczalna, w sposób pośredni, kontrola procesowa prawidłowości podjętej decyzji w tym przedmiocie przez sąd odwoławczy, w sytuacji gdy jej następstwem jest orzeczenie w kwestii właściwości sądu, w szczególności przekazania sprawy innemu sądowi.

Łączność przedmiotowa, o której mowa w art. 34 § 1 i 2 k.p.k. powinna zabezpieczyć prawidłowość wyrokowania, trudniejszą do osiągnięcia w odrębnych procesach, oraz wyeliminować mnożenie kosztów procesu, a także zapewnić szybkość postępowania. Odstępstwo od tej zasady przewidziane w art. 34 § 3 k.p.k. winno być wyjątkiem.

*Przewodniczący: SSA Bożena Summer -Brason
Sędziowie: SSA Jolanta Śpiechowicz (spr.)
SSO del.Piotr Pośpiech*

5.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 stycznia 2012 roku**

II AKz 853/11

Art. 55 § 1 i 2kpk

Różnice w opisie działania sprawcy nie mają decydującego znaczenia przy ustalaniu tożsamości czynów oraz odmiennosć ustaleń w zakresie znamion strony podmiotowej również nie może decydować o wykluczeniu owej tożsamości.

Porównując czyn będący przedmiotem postępowania przygotowawczego i czyn powołany w subsydiarnym akcie oskarżenia należy badać zakres konkretnych zdarzeń historycznych, a nie przyjętych kwalifikacji prawnych, które przecież mogą okazać się błędne.

Okoliczność, że czyn będący przedmiotem śledztwa został zakwalifikowany z art. 155 k.k. nie oznacza, że postępowanie przygotowawcze było prowadzone jedynie pod kątem określonych przez ten przepis czynności wykonawczych, a polegających na naruszeniu reguł postępowania.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Beata Basiura
SSA Wiesław Kosowski (spr.)*

6.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 lutego 2012 roku**

II AKa 521/11

Art. 167 kpk , art. 170 kpk

Skoro art. 170 kpk jest przepisem o charakterze wyjątkowym w stosunku do zasady określonej w art. 167 kpk nakazującej sądowi przeprowadzanie dowodów, to do oddalenia wniosków dowodowych stron może dojść tylko i wyłącznie wówczas gdy spełniona jest, któraś z przesłanek wymienionych w art. 170 kpk. Brak podstawy prawnej wymienionej w art. 170 kpk oznacza tym samym konieczność i obowiązek przeprowadzenia dowodu.

Wśród podstaw oddalenia wniosków dowodowych określonych w art. 170 kpk ustawodawca nie wymienił natomiast sytuacji, w której strona domaga się np. przeprowadzenia dowodu z zeznań osoby, co do której zakłada, że jest nią świadek anonimowy.

*Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska
Sędziowie: SSA Bożena Brewczyńska (spr.)
SSA Małgorzata Niementowska*

7.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 marca 2012 roku**

II AKa 59/12

Art. 175 § 1 kpk , art.300 kpk

Pogląd, aby pouczać oskarżonych o przysługujących im uprawnieniach przed każdym przesłuchaniem nie znajduje żadnego oparcia w obecnie obowiązujących przepisach. W szczególności nie wynika on z brzmienia art. 175 § 1 k.p.k. Przepis ten stanowi, że oskarżony ma prawo składać wyjaśnienia, może jednak bez podania powodów odmówić odpowiedzi na poszczególne pytania lub odmówić składania wyjaśnień, a o prawie tym należy go pouczyć. Normę tą należy jednak interpretować w powiązaniu z wcześniej powołanym art. 300 k.p.k. oraz art. 386 § 1 k.p.k., które wskazują moment w jakim powinno nastąpić takie pouczenie. Na etapie postępowania przygotowawczego musi się to odbyć przed pierwszym przesłuchaniem, zaś w postępowaniu jurysdykcyjnym po odczytaniu aktu oskarżenia. Art. 175 § 1 k.p.k. nie nakłada powinności informowania o uprawnieniach przed każdym przesłuchaniem, gdyż takiego sformułowania wprost nie zawiera.

Rozważania te wskazują jedynie na obecnie obowiązujące minimalne standardy w procesie karnym związane z przestrzeganiem praw oskarżonych, których nieprzebranie może rodzić określone konsekwencje. Nie oznacza to jednak, że nie jest pożądanym, aby rzeczywiście organy procesowe pouczały takie osoby o uprawnieniach z art. 175 § 1 k.p.k. przed każdym przesłuchaniem, nawet jeśli nie wymagają tego aktualne przepisy, co pozwoli lepiej chronić ich prawa.

*Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska
Sędziowie: SSA Beata Basiura
SSO del. Piotr Pośpiech (spr.)*

8.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 28 marca 2012 roku**

II AKz 176/12

Art. 230 § 2 kpk , art.231 § 1 kpk, art.44§2 kk

Z uzasadnienia:

Stanowiące przedmiot rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego karty PTK Centertel dotyczące bilingów rozmów telefonicznych nie miały w tej sprawie charakteru dowodów rzeczowych, lecz były dokumentem uzyskanym przez prokuratora w toku postępowania przygotowawczego od operatora telekomunikacyjnego.

W tej sytuacji niezasadnie orzeczono o zwrocie owych dokumentów skazanemu – nie stanowiły one wszakże ani własności skazanego, ani też w ich przypadku nie zachodziły okoliczności wymienione w art. 230 § 2 k.p.k. lub art. 231 § 1 k.p.k.

A zatem owe dokumenty, zawierające określone informacje, są częścią składową akt przedmiotowego postępowania, i winny być przechowywane wraz z odpowiednimi aktami.

*Przewodniczący: SSA Elżbieta Mieszczkańska
Sędziowie: SSA Marek Charuza(spr.)
SSA Waldemar Szmidt*

9.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 lutego 2012 roku**

II AKz 123/12

Art. 259 § 1 pkt 2 kpk

Nie jest rzeczą sądu procedującego w kwestii incydentalnej, a dotyczącej stosowania środków zapobiegawczych, stałe kontrolowanie sytuacji rodzinnej podejrzanego. To na stronie lub jego obrońcy ciąży obowiązek przedstawienia i udowodnienia okoliczności w tej materii, a nie poprzestawanie jedynie na głośnych twierdzeniach.

Przewodniczący: SSA Beata Basiura (spr.)

Sędziowie: SSA Elżbieta Mieszczkańska

SSA Małgorzata Niementowska

10.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 kwietnia 2012 roku**

II AKz 233/12

Art. 291 § 1 kpk , art. 22 § 1 kpk

Fakt zawieszenia postępowania wobec oskarżonego nie stanowi samoistnie przesłanki skutkującej uchynieniem zabezpieczenia majątkowego. Zawieszenie postępowania jest jedynie czasowym wstrzymaniem biegu procesu, gdy kwestia odpowiedzialności nie została jeszcze rozstrzygnięta.

Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska

Sędziowie: SSA Bożena Summer-Brason

SSA Wojciech Kopczyński (spr.)

11.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 7 marca 2012 roku**

II AKz 125/12

Art. 291 kpk

Lektura przepisu art. 291 k.p.k. prowadzi do wniosku, że przesłanką jego zastosowania nie jest postawa oskarżonego, w tym obawa podejmowania przez niego działań, mających na celu udaremnienie wykonania kar, środków karnych lub roszczeń cywilnych. Zgodnie z cytowanym przepisem zabezpieczenie majątkowe może być zastosowane wobec oskarżonego (przesłanka materialnoprawna) w razie popełnienia przestępstwa, za które można orzec grzywnę, przepadek, nawiązkę lub świadczenie pieniężne albo nałożyć obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia (§ 1), a także w razie popełnienia przestępstwa przeciwko mieniu lub wyrządzenia przestępstwem szkody w mieniu, w celu zabezpieczenia roszczeń o naprawienie szkody (§ 2) (przesłanka formalnoprawna).

*Przewodniczący: SSA Witold Mazur
Sędziowie: SSA Michał Marzec
SSA Alicja Bochenek (spr.)*

12.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 22 lutego 2012 roku**

II AKz 115/12

Art. 291 kpk

Sposób zabezpieczenia roszczeń pieniężnych enumeratywnie wymienia przepis art. 747 § 1 k.p.c. i spośród tam przewidzianych nie wskazano „zobowiązania do wpłaty” w wyznaczonym terminie określonej sumy pieniężnej [*przypis MZ: w miejsce zwolnionego z zabezpieczenia majątkowego samochodu osobowego.*] Tak sformułowane zobowiązanie, nie znajdując zatem oparcia w przepisach prawa, pozbawione jest jakiegokolwiek rygoru, co powoduje, że w razie bezskutecznego upływu zakreślonego przez sąd terminu, wobec oskarżonego nie będzie stosowane żadne zabezpieczenie majątkowe.

*Przewodniczący: SSA Mariusz Żak
Sędziowie: SSA Robert Kirejew
SSA Mirosław Ziąja (spr.)*

13.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 25 kwietnia 2012 roku**

II AKz 246/12

Art. 291 kpk

Z uzasadnienia:

Przy stosowaniu zabezpieczenia majątkowego - jako środka przymusu procesowego - konieczne jest respektowanie zasady minimalizacji i stosowanie go w sposób możliwie najmniej dotkliwy dla oskarżonego jako osoby korzystającej z domniemania niewinności.

Nie ulega też wątpliwości, że dolegliwość proponowanej formy zabezpieczenia majątkowego w postaci zajęcia wynagrodzenia za pracę jako sposób zabezpieczenia kar majątkowych, roszczeń odszkodowawczych, obowiązku naprawienia szkody jest nieporównywalnie wyższa niż innych form zabezpieczenia

Zajęcie wynagrodzenia za pracę ma bowiem ten skutek, że do wysokości egzekwowanego świadczenia – aż do pełnego pokrycia długu - oskarżonemu nie wolno odbierać wynagrodzenia, poza częścią wolną od zajęcia, ani rozporządzać nim w żaden inny sposób, a w wyżej określonych granicach zakład pracy nie wypłaca oskarżonemu wynagrodzenia - poza częścią wolną od zajęcia - lecz przekazuje je bezpośrednio na konto sum depozytowych sądu (art. 881§3k.p.c).

Wprawdzie zabezpieczenie majątkowe w postaci zajęcia wynagrodzenia za pracę tworzy stan prowizoryczny, ale też jego granice czasowe wyznacza ostatecznie ustalenie „powinności” czy „kary” przez sąd albo ostateczne uwolnienie się od nich. W realiach sprawy, a w szczególności uwzględniając obszerność materiału dowodowego zawnioskowanego przez oskarżyciela do przeprowadzenia na rozprawie głównej należy więc spodziewać się, - na co słusznie zwraca uwagę Sąd I instancji, - że postępowanie karne będzie długotrwałe, co też wiąże się z trwającą przez dłuższy czas utratą przez oskarżonego określonej części wynagrodzenia za pracę. W sytuacji, gdy wynagrodzenie za pracę oskarżonego stanowi podstawowe źródło utrzymania (na jego utrzymaniu pozostaje żona i jego 2 letnie dziecko) nie może ujść uwagi konieczność humanitarnego stosowania tego środka przymusu w stosunku do celu jaki ma on osiągnąć.

Efektywność i celowość dokonania zabezpieczeń następuje przede wszystkim na etapie postępowania przygotowawczego, a to zależy w znacznym stopniu od sprawności działania prokuratora.

Przewodniczący: SSA Marek Charuza

Sędziowie: SSA Alicja Bochenek

SSA Grażyna Wilk (spr.)

14.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 lutego 2012 roku**

II AKz 64/12

Art. 345 § 1 kpk

O istotnych brakach postępowania przygotowawczego można mówić wówczas, gdy skutkują one niezrealizowaniem podstawowych celów postępowania przygotowawczego, zaś w szczególności niewyjaśnieniem okoliczności sprawy, zaniechaniem zebrania, zabezpieczenia czy utrwalenia dowodów. Ocena zebranego w toku postępowania przygotowawczego materiału dowodowego w kontekście braków tego postępowania dokonywana jest pod kątem jego kompletności, a nie wartości. Niekompletność materiału dowodowego musi stanowić przeszkodę do merytorycznego rozpoznania sprawy.

W toku postępowania przygotowawczego przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie szkody wyrządzonej zarzucanym oskarżonemu czynem, a ustaloną kwotę wskazano następnie w akcie oskarżenia. Wprawdzie nie była ona wskazana precyzyjnie, oskarżyciel posłużył się bowiem sformułowaniem, „nie mniejsza niż 200 000 zł”, jednak okoliczność ta nie stanowi braku postępowania przygotowawczego uzasadniającego zwrot sprawy w oparciu o przepis art. 345 § 1 k.p.k.

Przyczyną zwrotu sprawy do postępowania przygotowawczego nie może być weryfikacja materiału dowodowego, gdyż ta należy do zadań sądu orzekającego.

*Przewodniczący: SSA Marek Charuza
Sędziowie: SSA Michał Marzec (spr.)
SSA Małgorzata Niementowska*

15.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 marca 2012 roku**

II AKa 34/12

Art. 391 § 2 kpk , art.393 § 1

Protokół zaznajomienia podejrzanego z materiałami postępowania przygotowawczego nie stanowi dowodu, a zawarte w nim oświadczenia nie podlegają ujawnieniu na rozprawie. Zaznajomienie nie stanowi czynności dowodowej i żaden przepis procedury karnej nie pozwala na ujawnienie takiego dokumentu na rozprawie. O tym jakie dokumenty podlegają odczytaniu na rozprawie głównej stanowi treść art. 393 § 1 k.p.k. Wśród enumeratywnie wymienionych tam dokumentów nie ma tego protokołu, o którym wspomina skarżący. W tym przypadku nie mógł mieć również zastosowania przepis art. 391 § 2 k.p.k. Świadcowi można bowiem odczytywać wcześniej składane przez niego wyjaśnienia, które zostały złożone przez niego z zachowaniem przewidzianych prawem rygorów. Artykuł ten wyraźnie przewiduje, że wolno odczytywać jedynie protokoły złożonych poprzednio wyjaśnień w charakterze oskarżonego (podejrzanego). Czynność polegając na zapoznaniu podejrzanego z aktami postępowania przygotowawczego ze swej istoty nie służy do wyjaśniania przez potencjalnego sprawcę okoliczności związanych z popełnieniem przestępstwa. Dlatego też formułowane w jej trakcie wypowiedzi podejrzanego nie mogą być taktowane jako wyjaśnienia dotyczące

istoty sprawy, ale zwykle oświadczenia z reguły polegające na składaniu określonych wniosków nie podlegających ujawnieniu w trybie art. 391 § 2 k.p.k.

*Przewodniczący: SSA Elżbieta Mieszczkańska
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSO del. Piotr Pośpiech (spr.)*

16.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 marca 2012 roku**

II AKa 34/12

Art. 415 § 5 kpk ,

Wykładnia przepisu z art. 415 § 5 k.p.k powinna mieć charakter zawężający, tak aby sąd karny miał maksymalną swobodę w realizowaniu wszystkich celów procesu wśród których jest obowiązek zapewnienia pełnej ochrony prawnej pokrzywdzonemu (art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k.) polegający m.in. na kompensowaniu poniesionych przez niego szkód. Z tych też wszystkich powodów wcześniejsze orzeczenie sądu cywilnego oddalające powództwo pokrzywdzonego nie stało na przeszkodzie w orzekaniu wobec oskarżonego środka karnego z art. 46 § 1 k.k.

*Przewodniczący: SSA Elżbieta Mieszczkańska
Sędziowie: SSA Małgorzata Niementowska
SSO del. Piotr Pośpiech (spr.)*

17.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 lutego 2012 roku**

II AKa 17/12

Art. 67 § 3 kk Art. 415 § 5 kpk

Pod pojęciem „roszczenie wynikające z przestępstwa”, zawarte w treści art.415 § 5 k.p.k., należy rozumieć i tę wierzytelność, która powstała po stronie oskarżyciela posiłkowego na skutek nielegalnego rozporządzenia majątkiem wspólnym małżonków przez oskarżoną, a skoro jest ona także przedmiotem postępowania o podział majątku wspólnego, nie może być przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie karnej.

Oskarżyciel posiłkowy ma prawo domagania się zwrotu bezprawnie rozdysponowanej przez jego byłą żonę kwoty będącej częścią majątku dorobkowego. Wzajemne rozliczenia z tego tytułu, będą przedmiotem rozpoznania w toczącej się równolegle sprawie cywilnej,

natomiast nie mogą być, z uwagi na kategoryczną treść art.415 § 5 k.p.k., elementem rozstrzygnięcia w sprawie karnej.

Zakaz wynikający z art. 415 § 5 k.p.k. odnosi się do każdego określonego w ustawie przypadku orzekania karnoprawnego obowiązku naprawienia szkody, a więc również do tego, określonego w art. 67 § 3 k.k.

*Przewodniczący: SSA Witold MAzur
Sędziowie: SSA Piotr Mirek
SSO del. Iwona Hyla (spr.)*

18.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 kwietnia 2012 roku**

II AKz 211/12

Art. 422 kpk , art.423 kpk

O ile wniosek złożony w trybie art. 422 § 1 k.p.k. nie determinuje tego, czy i w jakim kierunku (w tym zakresie obowiązują jedynie ograniczenia wynikające z *gravamen*), a nawet w jakiej części wydzielonej przedmiotowo, autor wniosku wniesie środek odwoławczy, o tyle od daty wejścia w życie noweli styczeniowej (1 lipca 2003 roku) wskazanie we wniosku oskarżonego, którego wniosek ten dotyczy, ogranicza możliwość wniesienia środka odwoławczego pod względem podmiotowym.

Jeśli skarżący nie jest pewien tego czy oraz w jakim dokładnie zakresie zamierza wystąpić z apelacją, możliwym jest nawet złożenie wniosku bez wskazywania konkretnych oskarżonych. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, podzielanym także w piśmiennictwie, niewskazanie przez stronę podmiotowego zakresu wniosku niejako obliguje do przyjęcia, że wniosek dotyczy wszystkich oskarżonych.

*Przewodniczący: SSA Małgorzata Niementowska
Sędziowie: SSA Bożena Summer -Brason
SSA Michał Marzec (spr.)*

19.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 stycznia 2012 roku**

II AKa 554/11

Art. 429 § 1 kpk , Art. 446 § 1 kpk

Przymus adwokacki (art. 446 § 1 k.p.k.) sprawia, że oskarżony (skazany) nie może samodzielnie wnieść środka odwoławczego od wyroku Sądu Okręgowego orzekającego w pierwszej instancji, dlatego odmawia się ich przyjęcia.

Argumenty zawarte w piśmie oskarżonego nazwanego "apelacją" mogą stanowić dodatkowe uzasadnienie apelacji adwokata, ale tylko w zakresie przez obrońcę zaskarżonym, bądź sygnalizować sądowi odwoławczemu rażącą nieprawidłowość zaskarżonego wyroku.

Przewodniczący: SSA Barbara Suchowska

*Sędziowie: SSA Mariusz Żak
SSO del. Iwona Hyla (spr.)*

20.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 16 marca 2012 roku**

II AKa 49/12

Art. 439 § 1 pkt 9 kpk

Przyjęcie przez sąd, iż czyn zarzucany oskarżonym, odmiennie od ustaleń strony podmiotowej dokonanych przez prokuratora, które znalazły odzwierciedlenie w akcie oskarżenia, popełniony został nieumyślnie, co spowodowało przypisanie im przestępstwa, którego karalność w dacie wyrokowania była przedawniona w rozumieniu przepisu wyrażonego w art. 101 § 1 kk i ewentualnie art. 102 kk, skutkować musiało orzeczeniem tego sądu o umorzeniu postępowania w oparciu o przepis art. 414 § 1 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 kpk, w przeciwnym bowiem wypadku np. wobec warunkowego umorzenia postępowania o tak ustalony czyn, wyrok taki przy braku apelacji na niekorzyść obarczony został bezwzględną przyczyną odwoławczą, o jakiej mowa w art. 439 § 1 pkt 9 kpk.

*Przewodniczący: SSA Witold Mazur
Sędziowie: SSA Beata Basiura
SSA Mirosław Ziąja (spr.)*

21.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 12 kwietnia 2012 roku**

II AKa 71/12

Art. 552 kpk

W dobie powszechnie znanych trudności na rynku pracy wykonywanie pracy, zarobkowej „na czarno”, a więc sprzecznie z regułami kodeksu pracy i wbrew obowiązкови podatkowemu wobec Skarbu Państwa, może stanowić podstawę ubiegania się przez wnioskodawcę, co do którego uznano tymczasowe aresztowanie za niewątpliwie niesłuszne, odszkodowania z tytułu utraconego wynagrodzenia (tego co po odliczeniu szeroko pojętych kosztów utrzymania byłby on w stanie zaoszczędzić), o ile praca ta, wykonywana była bezpośrednio przed bezprawnym pozbawieniem wolności, miała charakter stały, a nie dorywczy i wiązała się z uzyskiwaniem periodycznego wynagrodzenia, tak jak miałyby to

miejsce wówczas, gdyby zawarta umowa o pracę miała wymiar sformalizowany, udowodnienie której to okoliczności spoczywa na występującym z takim roszczeniem.

*Przewodniczący: SSA Mirosław Ziąja (spr.)
Sędziowie: SSA Bożena Summer-Brason
SSO del. Zbigniew Radwan*

22.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 15 lutego 2012 roku**

II AKz 45/12

Art. 35 § 1 kpk , Art. 569 § 2 kpk

W sytuacji gdy sąd wyższego rzędu stwierdzi, że jego wyrok nie spełnia warunków do orzeczenia kary łącznej z innymi karami orzeczonymi wyrokami sądów niższego rzędu, ocena właściwości miejscowej do dalszego prowadzenia sprawy w przedmiocie wydania wyroku łącznego uzależniona jest od etapu rozpoznania sprawy. Stwierdzenie powyższego w toku rozprawy obliguje sąd do podjęcia merytorycznego rozstrzygnięcia. Jako sąd wyższego rzędu nie mógłby uchylić się od rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy, gdyż art. 569 § 2 k.p.k. nie uchyla obowiązku przewidzianego w art. 35 § 2 k.p.k. Tylko ten bowiem przepis uprawnia sąd wyższego rzędu do przekazania sprawy, która znalazła się już w stadium rozprawy, innemu sądowi z powodu stwierdzenia właściwości rzeczowej sądu niższego rzędu.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura
Sędziowie: SSA Elżbieta Mieszkańska
SSA Piotr Mirek (spr.)*

23.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 26 kwietnia 2012 roku**

II AKa 131/12

Art. 572 kpk

Wyrok łączny nie powinien naruszać interesów prawnych skazanego w odniesieniu do uprzednio prawomocnych skazań, co żadną miarą nie można utożsamiać z wymogiem polepszenia jego sytuacji.

W szczególności trudno zaaprobować pogląd, że pożądane byłoby przy tworzeniu realnego zbiegu przestępstw objęcie nim skazania na karę (kary) ograniczenia wolności, która została już faktycznie wykonana i połączenie jej z karą (karami) pozbawienia wolności, co skutkowałoby orzeczeniem łącznej kary pozbawienia wolności surowszej niż sumaryczny wymiar uprzednio prawomocnie orzeczonych kar, w tym też kary łącznej. Takie orzeczenie sugerujące dodatkowe skazania, mimo wykonania wcześniej kary ograniczenia wolności narusza interesy skazanego, co pozwala przenieść rozważania odnośnie potrzeby orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności na grunt wyznaczony przepisem art. 572 kpk.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura
Sędziowie: SSA Mirosław Ziąja (spr.)
SSO del. Piotr Pośpiech*

24.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 kwietnia 2012 roku**

II AKz 197/12

Art. 618 § 1 pkt 9 kpk

Wynagrodzenie biegłego za wykonaną pracę o jakim mowa w § 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18.12.1975 roku w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46 poz. 254 ze zm.), do których zaliczyć należy należności za przeprowadzenie czynności przygotowawczych oraz badawczych, a więc mających charakter merytoryczny związany z zapoznaniem się z przedmiotem opinii i jej opracowaniem wraz ze stosownym uzasadnieniem, nie obejmuje liczonych w stawkach godzinowych czynności o charakterze technicznym, takich jak odebranie akt sprawy z sądu i ich nadanie wraz z opinią na pocztę, co sprawia, że nie mogą one stanowić podstawy wypłaty należności biegłemu w oparciu o przepis art. 618 § 1 pkt 9 kpk, tym bardziej, że nie stanowią też kosztów wynikających z § 1 pkt 2 i 3 cyt. Rozporządzenia.

*Przewodniczący: SSA Beata Basiura
Sędziowie: SSA Michał Marzec
SSA Mirosław Ziąja (spr.)*

25.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 lutego 2012 roku**

II AKz 61/12

Art. 632 kpk

Zwrot oskarżonemu wyłożonych przez niego kosztów tytułem wynagrodzenia obrońcy z wyboru powinien być uwarunkowany obowiązkiem wykazania poniesienia rzeczywistych wydatków z tego tytułu. Zgodnie z ogólnymi regułami to na osobie dochodzącej określonych roszczeń spoczywa obowiązek udowodnienia, że zostały spełnione przesłanki pozwalające na realizację jej uprawnień wynikających z art. 632 pkt 2 k.p.k. Udokumentowanie byłoby możliwe poprzez złożenie umowy o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 roku Nr 146, poz. 1188 ze zm.), ewentualnie faktury, rachunku lub innego dokumentu potwierdzającego, że określona należność została na rzecz adwokata uiszczona.

*Przewodniczący: SSA Marek Charuza
Sędziowie: SSA Michał Marzec
SSO del. Piotr Pośpiech (spr.)*

26.

POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 11 kwietnia 2012 roku

II AKz 182/12

Ustawa rehabilitacyjna

Przepisy ustawy lutowej oraz procedury karnej przewidują sposoby rozstrzygnięcia sprawy, której przedmiotem jest zasądzenie odszkodowania lub zadośćuczynienia, spośród których orzeczenie sprowadzające się do „odrzczenia” wniosku nie występuje. Stwierdzić trzeba stanowczo, iż kwestie związane z legitymacją danej osoby do ubiegania się o odszkodowanie lub zadośćuczynienie w trybie ustawy lutowej winny być przedmiotem merytorycznego rozpoznania sprawy, zaś decyzją kończącą postępowanie winno być uwzględnienie wniosku i zasądzenie na rzecz wnioskodawcy odpowiedniej sumy pieniężnej, bądź jego oddalenie (o ile nie zachodzą przyczyny wyłączające postępowanie, jak choćby powaga rzeczy osądzonej). Na marginesie zauważyć trzeba, że na gruncie postępowania cywilnego brak legitymacji procesowej również nie skutkuje odrzuceniem pozwu, ale oddaleniem powództwa.

*Przewodniczący: SSA Alicja Bochenek (spr.)
Sędziowie: SSA Wiesław Kosowski
SSA Robert Kirejew*

27.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 lutego 2012 roku**

II AKz 119/12

Art. 49 § 1 usp

Oskarżony skierował w kierunku sądu oraz prokuratora wyjątkowo wulgarne i obelżywe słowa i nie sposób przychylić się do argumentacji zawartej w zażaleniu i usprawiedliwić działania oskarżonego reakcją na niekorzystne dla niego decyzje procesowe, a także długi okres toczącego się przeciwko niemu postępowania. Oskarżony musi bowiem zdawać sobie sprawę z tego, że postępowanie sądowe powinno się toczyć w atmosferze spokoju, powagi, szacunku dla urzędu sędziego, innych organów państwowych i osób biorących udział w postępowaniu i naruszenia tych reguł nie usprawiedliwiają emocje wywołane sytuacją procesową oskarżonego.

*Przewodniczący: SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie: SSA Grażyna Wilk (spr.)
SSA Aleksander Sikora*

ORZECZNICTWO Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO WYKONAWCZEGO

1.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 9 maja 2012 roku**

II AKzw 480/12

Art. 160 § 1 kkw , art.4 § 1 kk

W ustawie nowelizującej k.k.w. (DZU nr 240, poz.1431 z dnia 10.11.2011 roku) – w art.10 - zostały zamieszczone przepisy przejściowe. Zgodnie z treścią art. 10 ust.1 ustawy z dnia z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy „przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się również przy wykonywaniu orzeczeń, które stały się wykonalne przed dniem jej wejścia w życie”. Możliwość stosowania przepisów dotychczasowych ustawodawca przewidział jedynie w sytuacjach wyraźnie określonych w art.10 ust.2 i 3. Zasadą zatem jest - zgodnie z treścią powołanego przepisu - iż z dniem 1

stycznia 2012 roku stosuje się przepisy kkw w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy i innych ustaw. Zasada ta dotyczy również instytucji odwołania warunkowego zwolnienia, uregulowanej w art.160 k.k.w.

Przewodniczący: SSA Beata Basiura

2.

**POSTANOWIENIE SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 9 maja 2012 roku**

II AKzw 462/12

**Art. 429 § 1 kpk ,
Art.1 § 2 kkw**

Pokrzywdzony (jego pełnomocnik) nie jest podmiotem uprawnionym do wystąpienia z zażaleniem na postanowienie w przedmiocie zarządzenia wykonania kary warunkowo zawieszanej, wobec czego prawidłową reakcją na powyższe winna być odmowa przyjęcia złożonego środka odwoławczego w myśl regulacji art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w., jako wniesionego przez osobę nieuprawnioną

Przewodniczący: SSA Beata Basiura

ORECZNICTWO Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO

KODEKS CYWILNY

1.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 4 listopada 2012 r.
I ACa 374/11**

art. 23 kc

Więź emocjonalna rodzica z dzieckiem jest dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 kc. Sąd pierwszej instancji twierdzi, że prawo do niezakłóconego życia rodzinnego wyklucza

możliwość uznania za dobro osobiste więzi między rodzicem a dzieckiem, gdy nastąpił już rozpad rodziny, zwłaszcza po rozwiązaniu małżeństwa rodziców danego dziecka. Rodzi się pytanie o podstawę uznania, że więź między rodzicami a dzieckiem, mogąca być elementem niezakłóconego życia rodzinnego, ma nie podlegać ochronie, kiedy małżeństwo rodziców dziecka przestanie funkcjonować, czy istnieć. Brak w takiej sytuacji jakiegokolwiek przyczyny dla deprecjonowania więzi między rodzicem a dzieckiem. Inaczej mówiąc, odmiennego jej wartościowania w zależności od tego, czy zachodzi między członkami prawidłowo funkcjonującej rodziny czy między rodzicem, którego małżeństwo przestało prawidłowo funkcjonować (nawet istnieć) a jego dzieckiem. W każdym wypadku więź ta jest przecież wartością niemajątkową, związaną z osobowością człowieka, uznaną powszechnie w społeczeństwie(...) Zresztą w sprawie chodzi nie tyle o samo kontaktowanie się rodzica z dzieckiem, ile o więź emocjonalną między nimi, która wyrażać i kształtować się może również przez osobiste kontakty. Jeśli zaś idzie o drugą stronę kontaktów, która ma co najmniej godzić się na nie, by zasadnie mówić o kontaktach rodzica z dzieckiem jako przejawie dobra osobistego, o które chodzi, trzeba zwrócić uwagę, że tą drugą stroną nie jest rodzic, któremu powierzono władzę rodzicielską bądź faktycznie sprawujący pieczę nad dzieckiem w sposób wyłączny. Jest nią dziecko.

*Skład : Przewodniczący : SSA Grzegorz Stojek(spr.)
Sędziowie :SSA Janusz Kiercz
SSA Iwona Wilk*

2.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 15 listopada 2011 r.
I ACa 509/11**

art. 23 kc

Powód został pozbawiony udziału - jako publiczność – w jawnej rozprawie sądowej(...). Jakkolwiek katalog dóbr osobistych wymienionych w art. 23 kc nie jest zamknięty to brak jest podstaw do tego aby uprawnienie tego rodzaju zaliczyć do kategorii dóbr osobistych . Podobnie jak do dóbr osobistych nie zalicza się prawa do sądu.

*Przewodniczący : SSA Małgorzata Wołczańska (spr.)
Sędziowie : SSA Lucyna Świdorska – Pilis
SSA Joanna Skwara – Kałwa*

3.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 6 grudnia 2011 r.
I ACa 650/11**

art. 24 kc i 448 kc

Sam fakt przeludnienia nie daje automatycznie podstawy do przyjęcia, iż zostały spełnione przesłanki do zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc. Wynika to wprost z istotnej przesłanki omawianej regulacji, a mianowicie „wyrządzenia krzywdy na skutek naruszenia dóbr osobistych”, a także zwrotu „może” stanowiącego element uznania sądu. Nie oznacza to oczywiście dowolności, lecz wskazany element uznania daje wyraz możliwości wyboru orzekania, zdeterminowany przesłankami, których ustawodawca wprawdzie nie precyzuje, ale są one możliwe do określenia w każdym indywidualnym zespole okoliczności konkretnej sprawy. Taka struktura przepisu, podobnie, jak w innych analogicznych wypadkach, mająca cechy normy „pozytywnej”, jak i jednocześnie „negatywnej” w swej treści zawiera możliwość zarówno pozytywnego, jak i negatywnego rozstrzygnięcia przez sąd. Na jej podstawie, w razie spełnienia się przesłanek faktycznych, nie nazwanych w hipotezie, sąd albo uwzględni powództwo o zadośćuczynienie, albo je oddali.

*Skład : Przewodniczący: SSA Piotr Wójtowicz
Sędziowie :SSA Monika Dembińska (spr.)
SSA Lucyna Świdorska–Pilis*

4.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 listopada 2011 r.
V ACa 572/11**

art. 118 kc, 125 § 1 kc

Nie można w niniejszej sprawie zasadnie mówić o terminie przedawnienia 10-letnim, o którym mowa w art. 125 § 1 kc. Dochodzone roszczenie jest przecież stwierdzone bankowym tytułem egzekucyjnym (zaopatrzonym w klauzulę wykonalności na rzecz BGŻ), a nie prawomocnym orzeczeniem sądu (tym bardziej jakimkolwiek innym tytułem wskazanym w art. 125§ 1 kc). Roszczenie wierzyciela z tytułu kredytu względem kredytobiorcy ulega zatem przedawnieniu z chwilą upływu 3-letniego terminu przedawnienia. Do tej wierzytelności zastosowanie znajduje art. 118 kc w części regulującej przedawnienie roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Kredytodawca (BGŻ) jest bowiem niewątpliwie przedsiębiorcą, którego działalność gospodarcza polega na udzielaniu kredytów.

*Skład: Przewodniczący : SSA Tomasz Pidzik
Sędziowie:SSA Grzegorz Stojek (spr.)
SSA Olga Gornowicz- Owczarek*

5.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 18 listopada 2011 r.
I ACa 736/11**

art. 155§1 kc, 422kc , art. 43 i 44 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (Dz.U z 2001r., nr 142,poz. 1591 ze zm.)

Nie sposób zgodzić się ze skarżącym, jakoby Sąd dopuścić się miał obrazy art. 155§1 kc, także w związku art. 43 i art. 44 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r., nr 142, poz. 1591, ze zm.), normy te bowiem nie znajdują w sprawie zastosowania. Nikt nie kwestionuje, że pozwana Gmina nabyła własność należących do poprzedników prawnych powoda nieruchomości w trybie określonym w art. 44 punkt 1 ustawy o samorządzie gminnym (nie zaś na podstawie umowy) i że nieruchomość ta weszła w skład mienia komunalnego. Rzecz w tym, że stosunki prawnorzeczowe nie przekładają się bezpośrednio na stosunki obligacyjne. W szczególności ewentualne roszczenia wynikające z utraty własności, jakie mogą być kierowane przeciwko osobie, która wyzwała właściciela z jego prawa lub nie uczyniła zadość jego żądaniu zwrotu rzeczy, nie przysługują przeciwko kolejnemu rzeczy tej właścicielowi. Przenosząc tę zasadę na grunt sprawy niniejszej stwierdzić należy, że pozwana, będąca odrębną od Skarbu Państwa osobą prawną, nie może ponosić odpowiedzialności za ewentualne delikty, jakich dopuścić się mieli przed jej powstaniem funkcjonariusze Skarbu Państwa, (a dochodzone roszczenie podstawę znaleźć może jedynie w przepisach o czynach niedozwolonych). Jedną normę, z której wypływać mogłaby odpowiedzialność pozwanej, jest przepis art. 422 kc, w myśl którego za szkodę odpowiedzialny jest nie tylko ten, kto ją wyrządził, ale i - między innymi - ten, kto świadomie skorzystał z wyrządzonej drugiemu szkody. Po stronie pozwanej świadomości takiej nie sposób się dopatrzeć, a i sam powód zresztą zarzutu takiego pod jej adresem nie kieruje.

*Skład : Przewodniczący : SSA Ewa Tkocz
Sędziowie: SSA Piotr Wójtowicz (spr.)
SSO(del.) Tomasz Ślęzak*

6.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 lutego 2012 r.
V ACa 692/11

art. 353¹ kc, art. 12 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. z 2003r., Nr 119, poz. 1116 ze zm. – zwana dalej usm)

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, strony nie były uprawnione do tego, by umową wyłączyć uprawnienie wynikające z art. 12 ust.1 pkt 1 i 2 usm, jakie przysługuje przecież każdemu członkowi spółdzielni, który spełnia przesłanki wskazane w tym przepisie, który nie jest dyspozytywny (nie ma znaczenia czy jest imperatywny, czy semiimperatywny; istotne jest, że nie uprawnia do surowszej od ustawowej regulacji w odniesieniu do członka spółdzielni). Nie mogły zatem wyłączyć jego stosowania w odniesieniu do powoda. W

przepisie tym idzie bowiem o ochronę słabszej strony stosunku prawnego (członka spółdzielni) ubiegającego się o przekształcenie prawa do lokalu. Ustawodawca nałożył nim na spółdzielnie mieszkaniowe obowiązek przeniesienia własności lokalu, który spełnia przesłanki określone w tym przepisie, wśród których brak zapłaty przez członka spółdzielni ubiegającego się o ustanowienie i przeniesienie własności lokalu na rzecz spółdzielni wartości rynkowej lokalu, o który idzie w danej umowie o ustanowienie i przeniesienie własności lokalu. Trzeba zwrócić uwagę na zmiany stanu prawnego w tym przedmiocie, które, zdaniem Sądu Apelacyjnego, potwierdzają stanowisko dotyczące charakteru art. 12 ust. 1 pkt 1 i 2 usm. Idzie głównie o art. 12 ust. 1 pkt 5 usm i art. 12 ust. 2 usm. Pierwszy z nich stanowił, że „Na pisemne żądanie członka, któremu przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielnia jest obowiązana zawrzeć z tym członkiem umowę przeniesienia własności lokalu po dokonaniu przez niego:" czynności o których była mowa w innych jednostkach redakcyjnych art. 12 ust. 1 usm w ówczesnym brzmieniu oraz po dokonaniu „wpłaty różnicy pomiędzy wartością rynkową lokalu a zwaloryzowaną wartością wniesionego całego wkładu mieszkaniowego albo jego części", z tym że jeśli „spółdzielnia skorzystała z pomocy uzyskanej ze środków publicznych lub z innych środków, to różnica pomiędzy wartością rynkową lokalu a wartością zwaloryzowanego wkładu mieszkaniowego, podlega zmniejszeniu o 50 % wartości pomocy uzyskanej przez spółdzielnię zwaloryzowanej proporcjonalnie do aktualnej wartości rynkowej lokalu". Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 12 ust. 1 pkt 5 usm jest niekonstytucyjny w zakresie, w jakim pomija możliwość uregulowania w statucie korzystniejszych dla członków spółdzielni mieszkaniowej zasad rozliczeń z tytułu przekształcenia prawa do ich lokali (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 września 2006 r., K 51105, Dz. U. z 2006 r. Nr 165, poz. 1180, który wszedł w życie z dniem 15 września 2006 r.; już we wcześniejszym wyroku - z 20 kwietnia 2005 r., K 42/02, Dz. U. z 2005 r. Nr 72, poz. 643 - Trybunał Konstytucyjny uznał art. 12 usm za niekonstytucyjny w zakresie, w jakim pomija możliwość uregulowania w statucie korzystniejszych dla członków spółdzielni mieszkaniowej zasad rozliczeń z tytułu nabycia własności lokalu). Następnie ustawą z dnia 14 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 873 ze zm.), która weszła w życie z dniem 31 lipca 2007r., ustawodawca nadał nowe brzmienie przepisowi art. 12 ust. 1 usm. Od tego dnia w art. 12 ust. 1 zawarte już były tylko punkty 1, 2 i 3, wśród których brak było odpowiednika art. 12 ust. 1 pkt 5 usm. Tą samą ustawą uchylony został art. 12 ust. 2 usm, który miał brzmienie: „Wysokość wkładu mieszkaniowego waloryzuje się proporcjonalnie do aktualnej wartości rynkowej lokalu”. Zmiany te jasno wskazują na tego rodzaju wolę ustawodawcy, by ustanowienie i przekształcenie własności lokalu uniezależnić od zapłaty przez członka spółdzielni wartości rynkowej lokalu oraz by ustanowienie i przekształcenie własności lokalu uzależnić wyłącznie od tych przesłanek, o jakich mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 i 2 usm w obecnym brzmieniu. Woli tej nie sposób lekceważyć w procesie wykładni i stosowania prawa, który musi uwzględniać też stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w obu naprowadzonych wyżej wyrokach. W tych okolicznościach nie można zasadnie twierdzić, że strony mogły umową uzależnić ustanowienie i przekształcenie własności lokalu nie tylko od przesłanek określonych przez ustawodawcę w art. 12 ust. 1 i 2 usm, ale też od okoliczności, która w istocie odpowiada temu, co było przedmiotem regulacji przepisów, jakie ustawodawca usunął z porządku prawnego. W przeciwnym razie wola ustawodawcy zmierzającego do ochrony członka spółdzielni byłaby czynnikiem pozbawionym znaczenia prawnego, czego nie sposób zaakceptować. Z tego wynika, że art. 353¹ kc nie uprawniał strony do ułożenia omawianego stosunku prawnego według swego uznania, gdyż zmierzałoby to do obejścia ustawy.

*Skład : Przewodniczący: SSA Grzegorz Stojek (spr.)
Sędziowie: SSA Janusz Kiercz
SSA Jadwiga Galas*

7.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 marca 2012 r.
V ACa 90/12**

art. 498 kc

Institucja potrącenia ustawowego regulowanego treścią art. 498 kc i następne nie jest oparta na przepisach o charakterze bezwzględnie obowiązującym (*ius cogens*) co oznacza, że dłużnik może prawem potrącenia swobodnie rozporządzać, może się go zrzec, jak i strony w drodze umowy mogą to prawo (możliwość dokonywania potrąceń) wyłączyć, jak i zmodyfikować. Po drugie niezależnie od powyższego dla przyjęcia zasadności zarzutu potrącenia i jego skuteczności, niezbędne jest zaistnienie przesłanek materialnoprawnych potrącenia wskazanych w art. 498 § 1 kc, a które zobowiązany jest wykazać korzystający z potrącenia, a to zgodnie z regułą rozkładu ciężaru dowodzenia (art. 6 kc i 232 zd. 1 kpc). Potrącenie oparte na ustawie następuje w drodze jednostronnego oświadczenia (art. 499 kc), jednakże aby oświadczenie to mogło odnieść łączone z nim skutki umorzenia wierzytelności (art. 498 § 2 kc) w momencie jego składania musi wystąpić i trwać stan potrącalności. Mianowicie muszą współistnieć ustawowo określone przesłanki w art. 498 § 1 kc, a przede wszystkim muszą istnieć wzajemne wymagalne wierzytelności, których przedmiotem są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a które mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem. Oznacza to, że składający oświadczenie o potrąceniu (potrącający) musi w stosunku do swego wierzyciela posiadać własną istniejącą już wierzytelność i wierzytelność ta w dacie potrącenia musi być wymagalna. Musi mieć też określoną podstawę faktyczną i prawną.

*Skład : Przewodniczący : SSA Zofia Kołaczyk (spr.)
Sędziowie : SSA Urszula Bożałkińska
SSA Janusz Kiercz*

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

8.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 8 grudnia 2011 r.
I ACa 715/11**

art. 841 § 1 kpc

Mimo, że przeciwko powódce nadana została klauzula wykonalności, z ograniczeniem jej odpowiedzialności do przedsiębiorstwa wchodzącego w skład wspólności małżeńskiej, powódka posiada status osoby trzeciej w rozumieniu art. 841 § 1 kpc. Apelacja nie została bowiem skierowana do składnika przedsiębiorstwa. Gdyby powódka nie kwestionowała tej okoliczności jako dłużnik egzekwowalny nie mogłaby zwalczać egzekucji w trybie art. 841 § 1kpc.(...).Wprawdzie dłużnik wspomnianą nieruchomość wskazał jako siedzibę przedsiębiorstwa, a w pieczęciach jakimi się posługiwał widniała ona jako jego adres to jednak specyfika działalności gospodarczej dłużnika przemawia za uznaniem za wiarygodne zeznań powódki utrzymującej, iż w istocie nieruchomość nie stanowiła składnika przedsiębiorstwa, nieruchomość tę dłużnik wykorzystywał jedynie dla przechowywania dokumentów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Tego rodzaju praktyka jest częsta w przypadku osób nie mogących wskazać innej siedziby firmy poza miejscem swego zamieszkania. Należy więc uznać, że jedno z pomieszczeń domu jednorodzinnego małżonkowie wykorzystywali na użytek przedsiębiorstwa na zasadzie użyczenia. Jedynie tego rodzaju prawo stanowiło składnik przedsiębiorstwa a nie własność nieruchomości. Dlatego zasadnie powódka utrzymywała, że egzekucja skierowana do nieruchomości, mająca na celu zaspokojenie dłużnika przez zbycie jej własności narusza jej prawa.

*Skład : Przewodniczący : SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie:SSA Piotr Wójtowicz
SSA Joanna Skwara – Kałwa*

USTAWA Z DNIA 16 KWIETNIA 1993 R. O ZWALCZANIU NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI (DZ.U. Z 2003 R., NR 153, POZ. 1503 ZE ZM.)

**9 .
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 15 lutego 2012 r.
V ACa 5/12**

art. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993r o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (DZ.U. z 2003r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.)

Stosownie do art. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji ustawa ta reguluje zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji w działalności gospodarczej a celem tej ustawy, ogólnie mówiąc, jest zapewnienie prawidłowości funkcjonowania i działania podmiotów gospodarczych w warunkach wolnej konkurencji i dostępu do rynku na wolnych prawach poprzez wyeliminowanie wszelkich zachowań sprzecznych z prawem lub dobrymi obyczajami, zagrażających interesowi innego przedsiębiorcy bądź ów interes naruszających. Zakresem podmiotowym ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji objęci są przedsiębiorcy w rozumieniu art. 2 tej ustawy. Powyższe unormowanie wskazuje na to, że co do zasady ustawa ta reguluje stosunki pomiędzy przedsiębiorcami co prowadzi do wniosku, że podmiotami zdolnymi do popełnienia czynów nieuczciwej konkurencji, są w zasadzie przedsiębiorcy (poza wyjątkiem wynikającym z regulacji art. 11 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, który to przepis nie ma w sprawie zastosowania). Stąd też podmiot dochodzący ochrony na podstawie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji powinien wykazać sprzeczność zachowania przedsiębiorcy w rozumieniu art. 2 ustawy z prawem lub dobrymi obyczajami,a także

powstanie stanu zagrożenia lub naruszenia interesu innego przedsiębiorcy. Jeśli więc pozwany nie jest przedsiębiorcą to nie można przypisać mu dopuszczenia się czynów nieuczciwej konkurencji zagrażających lub naruszających gospodarczy interes powoda. Nie może zatem powód poszukiwać ochrony w oparciu o przepisy ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, gdy pozwanemu, który nie jest przedsiębiorcą nie można przypisać dokonania czynów nieuczciwej konkurencji.

*Skład : Przewodniczący : SSA Iwona Wilk (spr.)
Sędziowie : SSA Barbara Kurzeja
SSA Janusz Kiercz*

USTAWA Z DNIA 24 CZERWCA 1994 R. O WŁASNOŚCI LOKALI (DZ. U. Z 2000 R., NR 80, POZ. 903 ZE ZM.)

**10.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 27 stycznia 2012 r.
I ACa 972/11**

art. 14 i 25 ustawy z dnia 24 czerwca 1994r. o własności lokali (Dz.U. z 2000r., Nr 80, poz.903 ze zm.)

Norma art. 14 pkt 1 ustawy o własności lokali nie zawiera katalogu zamkniętego kosztów zarządu nieruchomością wspólną i właściciele lokali mogą podjąć uchwałę o jego rozszerzeniu (przemawia za tym użyte w niej sformułowanie: „w szczególności”), pod warunkiem jednak, że uchwała ta ani nie narusza prawa, umowy właścicieli lub zasad prawidłowego zarządzania, ani w inny sposób nie narusza interesów poszczególnych właścicieli. Nie sposób także sprzeczności z prawem dopatrzeć się w pomieszczeniu w funduszu remontowym środków przewidzianych na cele inne niż wąsko rozumiane remonty według ich definicji zawartej w prawie budowlanym, nic bowiem nie stoi na przeszkodzie, by tworzący wspólnotę właściciele lokali nadali temu pojęciu inne niż wynikałoby to z ustawy, specyficzne znaczenie.

*Skład : Przewodniczący : SSA Piotr Wójtowicz (spr.)
Sędziowie : SSA Zofia Kawińska – Szwed
SSA Lucyna Świdorska – Pilis*

**ORZECZENIA Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH**

1.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 6 grudnia 2011r.**

III AUa 646/11

Art.6 ust.1 pkt 5 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz.1585 ze zm.) oraz art.13 i art.14c rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14.06.1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego dla pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (tekst skonsolidowany Dz. U. U.E. L. 71.149.2)

Osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na terenie Polski i pobierająca jednocześnie zasiłek dla bezrobotnych na terytorium innego Państwa Członkowskiego podlega ubezpieczeniom społecznym określonym w art.6 ust.1 pkt 5 i art.12 ust.1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W jej wypadku nie ma zastosowania uregulowanie zawarte w art.14c rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z 14.06.1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego dla pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków rodzin przemieszczających się we Wspólnocie dotyczące osób będących równocześnie pracownikami najemnymi na terytorium jednego Państwa Członkowskiego i prowadzących działalność na własny rachunek na terytorium innego Państwa Członkowskiego.

Przewodniczący: SSA Lena Jachimowska (spr.)

Sędziowie: SSA Antonina Grymel

SSA Urszula Żak

2.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 27 września 2011r.

III AUa 341/11

Art.18 ust.1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz.1585 ze zm.) w związku z §2 pkt 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz.1106 ze zm.) i art.3 ust.4 i ust.6 ustawy z dnia 4.03.1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jedn. Dz.U.2012.592)

Świadczenie wypłacane pracownikom korzystającym z urlopów wypoczynkowych, zatrudnionym w zakładzie pracy, w którym nie utworzono zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, nie stanowi świadczenia urlopowego w rozumieniu przepisów ustawy z 4.03.1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, a tym samym nie podlega zwolnieniu od opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, o którym mowa w art.3 ust.6 tej ustawy.

Przewodniczący: SSA Jolanta Ansion (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Piotrowska

SSA Maria Małek-Bujak

3.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 6 grudnia 2011r.

III AUa 620/11

Art.27a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w związku z art.26 ust.1 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 167, poz.1322 ze zm.)

Przyznanie emerytury na podstawie art.27a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy (która jest wypłacana jako świadczenie wyższe) nie daje podstaw do przyjęcia, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do pobierania świadczenia zbiegowego określonego w art.26 ust.1 ustawy z 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Przewodniczący: SSA Lena Jachimowska (spr.)

Sędziowie: SSA Antonina Grymel

SSA Urszula Żak

4.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 6 października 2011r.**

III AUa 571/11

Art.32 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.)

Wykonywanie pracy w warunkach szczególnych wymienionej w poz.23 działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (prace funkcjonariuszy pożarnictwa) oznacza faktyczne realizowanie prac należących do obowiązków funkcjonariuszy pożarnictwa niezależnie od tego, czy osoba je wypełniająca posiadała w tym okresie formalny status funkcjonariusza pożarnictwa.

*Przewodniczący: SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie: SSA Irena Goik
SSA Marek Procek*

5.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 24 października 2011r.**

III AUa 502/11

Art.33 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) w związku z §12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.)

Aby działalność twórcza lub artystyczna wykonywana w ramach niepracowniczego tytułu ubezpieczenia mogła stanowić podstawę do przyznania emerytury określonej w art.33 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z §12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musiała być w takim samym wymiarze jak obowiązywał pracowników.

*Przewodniczący: SSA Maria Małek-Bujak (spr.)
Sędziowie: SSA Ewa Piotrowska
SSA Jolanta Ansion*

6.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 15 listopada 2011r.

III AUa 712/11

Art.43 ust.2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Zatrudnienie na stanowisku maszynisty – instruktora trakcji spalinowej i elektrycznej stanowi pracę na pojeździe trakcyjnym uzasadniającą korzystniejsze jej zaliczenie przy ustalaniu prawa do kolejowej emerytury w sposób określony w art.43 ust.2 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przewodniczący: SSA Ewa Piotrowska (spr.)
Sędziowie: SSA Jolanta Ansion
SSA Maria Małek-Bujak

7.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 27 października 2011r.

III AUa 410/11

Art.52 ust.1 w związku z art.184 i art.39 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Przeliczniki wymienione w art.52 ust.1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie mają zastosowania przy obliczaniu wysokości emerytur przyznanych na podstawie art.184 tej ustawy.

Z uzasadnienia:

(...) Zgodnie z art.52 ustawy o emeryturach i rentach przeliczniki 1,5 i 1,8 za każdy rok pracy górniczej mogą być stosowane przy ustalaniu innych emerytur, niż emerytury górnicze z tym, że chodzi tu o emerytury, o których mowa w art.27-50e ustawy, z uwagi na fakt umiejscowienia art.52 w rozdziale 4 Działu III ustawy. Ubezpieczony nabył prawo do swojej emerytury na podstawie art.184 ustawy, który stanowi samodzielną podstawę przyznania świadczenia ubezpieczonego. Z faktu, że emerytura ta została przyznana ubezpieczonemu w związku z osiągnięciem wieku przewidzianego w art.39 ustawy (dotyczącego obniżenia powszechnego wieku emerytalnego mężczyzn z tytułu wykonywania pracy górniczej) nie wynika, że emerytura powinna zostać ustalona z zastosowaniem przeliczników pracy górniczej określonych w art.51 i 52 ustawy.

Przepis art.39 ustawy dotyczy bowiem ubezpieczonych urodzonych przed 01.01.1949r., ubezpieczony zaś urodził się po tej dacie (...).

Przewodniczący: SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie: SSA Irena Goik
SSA Marek Procek

8.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH

z dnia 6 grudnia 2011r.

III AUa 569/11

Art.68 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227)

Samo formalne posiadanie statusu słuchacza szkoły przy braku uczestniczenia przez ubezpieczonego w jakichkolwiek zajęciach lekcyjnych oraz nieprzystąpienie do żadnego z egzaminów w sesji egzaminacyjnej nie pozwala na przyjęcie, iż kontynuował on naukę, a w konsekwencji, że w tym okresie przysługiwało mu prawo do renty rodzinnej.

Przewodniczący: SSA Antonina Grymel (spr.)

Sędziowie: SSA Urszula Żak

SSA Lena Jachimowska

9.

**WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 21 września 2011r.**

III AUa 215/11

Art.180 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) w związku z art.10a ust.1 i art.6 ust.2 ustawy z 1.02.1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn. Dz. U. z 1995r., Nr 30, poz.154 ze zm.)

Okres pracy na stanowisku inspektora do spraw szkolenia pod ziemią i jednoczesnego członkostwa w drużynie ratowniczej nie daje podstaw do zastosowania przelicznika 1,8 przy ustalaniu wysokości górniczej emerytury.

Z uzasadnienia:

(...) Prawidłowo uznał Sąd Okręgowy, że brak jest podstaw do ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego z uwzględnieniem przelicznika 1,8 za okres od 22.04.1983r. do 22.03.1993r., kiedy ubezpieczony pracując w charakterze inspektora ds. szkolenia pod ziemią w KWK „A.” w P. był czynnym członkiem drużyny ratowniczej.

Zgodnie bowiem z art.10a ust.1 ustawy o z.e.g. przelicznik 1,8 stosuje się do pracy, o której mowa w art.6.

Na mocy art.6 ust.1 cytowanej ustawy przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury, renty inwalidzkiej i renty rodzinnej pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

- 1)w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych,
- 2)w drużynach ratowniczych,
- 3)w charakterze mechaników sprzętu ratowniczego drużyn, o których mowa w pkt 2.

Natomiast zgodnie z ust.2 tego przepisu okresy pracy wymienione w ust.1 pkt 2 i 3 zalicza się w wymiarze półtorakrotnym również tym pracownikom dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalń, którzy pracują co najmniej przez połowę dniówek roboczych w miesiącu pod ziemią, w kopalniach siarki lub w kopalniach węgla brunatnego.

Zatem istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony pracując w charakterze inspektora ds. szkolenia pod ziemią i będąc członkiem drużyny ratowniczej był pracownikiem dozoru ruchu i kierownictwa ruchu kopalń, którzy pracują co najmniej przez połowę dniówek roboczych w miesiącu pod ziemią.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, iż ubezpieczony nie był pracownikiem dozoru ruchu czy kierownictwa ruchu kopalń w rozumieniu przepisu art.5 ust.1 pkt 5 ustawy o z.e.g., gdyż stanowisko zajmowane przez ubezpieczonego nie jest wymienione w wykazie stanowisk w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 21 stycznia 1984r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty oraz w załączniku nr 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty.

Brak jest również podstaw, wbrew stanowisku pełnomocnika ubezpieczonego, do zastosowania przelicznika 1,8 z tytułu zaliczenia pracy ubezpieczonego do pracy górniczej na podstawie art.5 ust.1 pkt 6 ustawy o z.e.g. to jest do zatrudnienia w charakterze członka drużyny ratowniczej.

Ubezpieczony nie był zatrudniony w charakterze członka drużyny ratowniczej, gdyż nie był zawodowym ratownikiem górniczym a jedynie był członkiem drużyny ratowniczej pracując w charakterze inspektora ds. szkolenia pod ziemią.

Z tych względów brak jest podstaw do przeliczenia okresu pracy od 22.04.1983r. do 22.03.1993r. przelicznikiem 1,8 na wysokość emerytury (...).

Przewodniczący: SSA Krystyna Merker (spr.)

Sędziowie: SSA Krystyna Budzianowska

SSA Małgorzata Woźnowska-Gallos

10.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 16 listopada 2011r.

III AUa 796/11

Art.184 w związku z art.32 i art.24 ust.2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) oraz art.16 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 227, poz.1656)

Osobie spełniającej warunki do przyznania emerytury na podstawie art.184 w związku z art.32 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej określonej w ustawie z 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych.

*Przewodniczący: SSA Krystyna Merker (spr.)
Sędziowie: SSA Krystyna Budzianowska
SSA Małgorzata Woźnowska-Gallos*

**11.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 29 września 2011r.**

III AUa 2124/10

Art.116a w związku z art.116 §1 pkt 1 ustawy z dnia 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2005r., Nr 8, poz.60 ze zm.)

Stowarzyszenie jako osoba prawna posiada tzw. zdolność układową. Oznacza to, że członkowie jego organu zarządzającego, aby uwolnić się od odpowiedzialności określonej w art.116 §1 w związku z art.116a ustawy z 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa muszą wykazać przesłanki egzoneracyjne określone w pkt 1 i 2 §1 art.116 tej ustawy.

Z uzasadnienia:

(...) W tym miejscu należy podać, że Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska Sądu Okręgowego, który uznał że stowarzyszenia (w tym Stowarzyszenie którego członkami zarządu byli apelujący) nie posiadają tzw. zdolności układowej w związku z czym skarżący nie byli zobowiązani do wykazywania przesłanek egzoneracyjnych podanych powyżej w pkt 1 i 2.

Taki pogląd nie znajduje odzwierciedlenia w przepisach ustawy z dnia 28.02.2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze stanowiącej w art.5, że przepisy ustawy stosuje się do przedsiębiorców w rozumieniu Kodeksu cywilnego, który w art.43¹ stanowi, że przedsiębiorcą jest m.in. osoba prawna prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

Z kolei ustawa z dnia 7.04.1989r. – Prawo o stowarzyszeniach w art.34 dopuszcza możliwość prowadzenia przez stowarzyszenie działalności gospodarczej według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach.

Z powyższego wynika zatem że skarżący, jako członkowie zarządu Stowarzyszenia prowadzącego działalność gospodarczą, mieli prawo zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub o wszczęcie postępowania układowego (...).

*Przewodniczący: SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie: SSA Jolanta Pietrzak
SSA Irena Goik*

**12.
WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH
z dnia 3 listopada 2011r.**

III AUa 552/11

Art.6 ust.2 pkt 1 w związku z ust.1 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 167, poz.1322 ze zm.)

Zawarcie przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą układu ratalnego z ZUS i spłata – zgodnie z jego postanowieniami – należności z tytułu składek, nie daje podstaw do przyjęcia, że zadłużenie z tego tytułu nie istniało w dniu wskazanym w art.6 ust.2 ustawy z 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a w konsekwencji oznacza, że nie przysługują jej świadczenia, o których mowa w art.6 ust.1 tej ustawy.

*Przewodniczący: SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie: SSA Irena Goik
SSA Zbigniew Gwizdak*

13.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KATOWICACH z dnia 20 października 2011r.

III AUa 518/11

Art.66 ust.1 pkt 1 lit.c w związku z art.69 ust.1 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2008r., Nr 164, poz.1027 ze zm.) i art.13 pkt 4 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz.1585 ze zm.)

Osoba, która w danym okresie faktycznie prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą nie może domagać się zwrotu składek opłaconych na ubezpieczenie zdrowotne na tej podstawie, że w tym czasie miała orzeczony środek karny w postaci zakazu wykonywania określonego zawodu (prowadzona działalność).

*Przewodniczący: SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie: SSA Marek Żurecki
SSA Marek Procek*